

„PROBUDIT SE PRO VĚČNOST“¹

Dopis generálního opata k Velikonocům 2016

„Rok řádů“

Papež František uzavřel 2. února velmi důstojně ve sv. Petru „Rok zasvěceného života“. Kvůli množství řeholníků jsme tuto slavnost mohli sledovat jen na obrazovkách venku na petrském náměstí. Na konci slavnosti však papež z kostela sv. Petra vyšel ven, aby tam požehnal tisícům řeholníků a poděkoval jim. Na všechny nás volal, abychom „dále pracovali, dále se modlili a – s mrknutím oka – dále stárli, jako totiž i dobré víno stárne a zraje“. Oslava a vůbec celý tento rok byly výzvou vůči všem řeholníkům, aby se probudili, setřásli jakoukoli letargii a rezignaci a začali svou prorockou rolí a naléhavostí probouzet svět. Byla formulována velká očekávání a probudila se naděje. Nyní je na nás, abychom to uskutečnili – i v té souvislosti, že jsme v řádu minulý rok vzpomínali na „900 let od obrácení sv. Norberta“ (28.05.1115 ve Vredenu) a oslavovali to. Vzešla k tomu v našich domech řada iniciativ, za něž můžeme být jen vděční. Papež chce řeholníky opět dostat do povědomí a vrátit do hry. Ví o starostech a nouzích, ale nechce dopustit, abychom zůstali stát a jen si naříkali. Vyzývá nás, abychom „vášnivě prožívali současnost a s nadějí šli vstříc budoucnosti“. Nejde o kvantitu, nýbrž o kvalitu, nejedná se o čísla a velikost, nýbrž o pravost našeho živého svědectví a nasazení se ve prospěch chudých v každé podobě.

„Svatý rok milosrdenství“

Mezitím jsme vstoupili do „Svatého roku milosrdenství“, který vlastně může plynule navázat na „Rok obrácení a *conversio*“ 2015 v našem řádu. Je to velká milost, jsme-li schopni obrácení, a dobrotivý otec čeká pln milosrdenství na syna, který se obrací a vrací domů – na nás (srov. Lk 15,11-32). Papež František minulý rok při jedné příležitosti mluvil o „věrnosti a pevnosti závazků“. Obrátil se tehdy na řádový dorost na celém světě s tím, že je stále znovu potřeba, „zapalovat opětovně plamen lásky ke Kristu² a udržovat ho, abychom tak zaměřovali věrnost k uspořádanému životu podle Kristových představ, jak to odpovídá programu „ekologického života“, abychom tak měli čas pro sebe, pro druhé a pro Boha“. Působí to jako život velmi konkrétního ražení, „*vita regolata*“, jak se o něj coby *řeholní* kanovníci snažíme. Kanovníci si dali řeholi, rozhodli se pro život podle řehole, podle řehole sv. Augustina, a zavázali se k němu. Chtěli tak dát svému životu ve společenství oporu a podobu, aby tak zažehnali rozbíhavé tendence jako individualismus a „*auto-referentialità*“³ a soustředili se na „*anima una et cor unum in Deum*“, na společné bratrské hledání Boha. Mluví se tu tedy o duchovní obrodě, „abychom obnovili svou důvěru v Něho, nechali v sobě působit jeho milost a této milosti se otevřeli jako Maria“. Coby řeholníci žijeme logikou dávání a sebedarování v evangelní svobodě (tj. poslušnost), bez toho, že bychom to, co je naše, měli za princip života (tj. chudoba), s nerozděleným srdcem pro Krista a druhé (tj. čistota, *castità*). V tomto

¹ Podle titulu knihy Eugena Baera, Aufwachen zum Ewigen. Friedrich Weinrebs Gedanken zur Umkehr. (Probudit se pro věčnost. Myšlenky Friedricha Weinreba na téma obrácení) Weiler 2004.

² srov. též knihu od Heinricha Bedforda Strohma, Funkenflug. Den Glauben neu entfachen. (Let jiskry. Znovu rozdmýchat víru).

³ Papež František řekl při světovém setkání řádové mládeže 2015: „Vyhnout se pokušení narcismu, odolat uzavřenosti v sobeckých zájmech, vyvarovat se lpění na osobních ambicích a projektech.“

smyslu „máme přinášet ovoce, být otci a matkami – a nikoliv „zitelli“⁴. Nejsme řeholníky sami pro sebe, nýbrž pro druhé!“

„900 let řádu premonstrátů“

Bližíme se mílovými kroky příští generální kapitule, která proběhne roku 2018 v Rolducu. Bude mít motto „*Nativitas Christi – Nativitas Ordinis*“ a mohla by už vytyčit směr pro velké jubileum řádu v roce 2021. O Vánocích roku 1121 složili sliby sv. Norbert a jeho druhové. Učinili tak na oltáři opatského kostela v Prémontré a dali tím počátek našemu řádu. V Averbode se letos v srpnu poprvé sejde skupina, která má na starosti přípravu na toto jubileum. Shromáždí první myšlenky a stanoví konkrétní kroky na úrovni řádu. V řádu též probíhá velké úsilí sepsat novým způsobem konstituce a čerpat při tom více z naší vlastní tradice. Věnuje se tomu samostatná komise. Jedna liturgická skupina vypracovává liturgické podklady pro budoucí řádová setkání, zvláště pro generální kapitulu. Na samotný velký jubilejní rok se plánuje mezinárodní výstava na Strahově, v Magdeburku a v Parku. Generalát k tomuto jubileu připravuje vlastní webové stránky s odkazy na jubilejní rok. Tento dopis k Velikonocům má být jakýmsi startovním výstřelem pro tuto mediální ofenzívu. V budoucnu tam bude možné dohledat všechny řádové novinky a aktivity, zvláště vše, co se plánuje a zamýšlí k tomuto jubilejnímu roku 2012. Maďarská cirkárie si na každý ze šesti let do jubilea (2016-2021) stanovala vždy zvláštní motto či důležité téma (vzala si to na starosti sr. Katalin): 2015 – obrácení, 2016 – pastore, 2017 – liturgie, 2018 – sociální aktivity, 2019 – smíření v našich společenstvích, 2020 – řádová rodina, 2021 – založení řádu. Této myšlenky se může chopit každá cirkárie i kanonie a může ji realizovat způsobem, který se k ní hodí. Čeho bychom se mohli chopit jako cirkárie? Kdo z cirkárie by si mohl vzít na starost koordinaci práce? Co bychom mohli dělat jako společenství, opatství, priorát? Který spolubratr/která spolusestra má volnou kapacitu, aby se tu mohl/mohla zvláště angažovat?

„Duchovní obnova“

Jsou to, pravda, spíše vnější aktivity. Důležitější by určitě bylo uvést do pohybu „duchovní obnovu“⁵, znovu pochopit vlastní kořeny, opět v sobě probudit chuť k průkopnické práci a tvořivosti.⁶ Důležité by k tomu mohlo být, kdybychom začali aktivně pracovat na plánu rozvoje kláštera a nechali si při tom možná i poradit zvenku. Naše kláštery a opatství symbolizují stálost a stabilitu v nestálém a rychle se měnícím světě. Chtějí být pevným bodem a domovem pro lidi právě v čase povrchnosti a ztráty orientace. Při všem tom rychlém tempu kolem nás by naše domy měly být oázami, kde se lze nalézt a do určité míry zpomalit. Měly by tak dopomáhat k vnitřní síle a být jakýmsi „alternativními místy“ stabilní orientace. V našich klášterech spočívá velká síla k vlastní obnově. Stálou výzvou pro nás zůstává boj proti povrchnímu materialismu. Touha po zdařilém životě ve společenství je dnes velmi velká. Měli bychom tedy vyvinout veškeré úsilí, abychom dále rozvíjeli své kláštery, aktivizovali dřímající zdroje, brali odvážně do rukou budoucnost a rozpomínali se na vlastní hodnoty, kvality a na to, v čem jsme unikátní, co ostatní nemají:

- Jako řád premonstrátů jsme podstatnou a samostatnou částí církve s demokratickými strukturami. Naše kláštery mají v celkovém rámci církve autonomii, vlastní správu

⁴ zde ve smyslu: „staropanenský/staromládenecký“, neplodný a sterilní!

⁵ Preface postní.

⁶ srov. dotaz sv. Pavla: „Kde zůstalo vaše nadšení?“ Gal 4,15.

a nezávislost. Jakou podobou dáváme tomuto napětí mezi „exempcí“ a pastorační spoluprací?

- Každý z našich domů se chápe jako „církev“ a je „církev“. Je vybudován na Kristu a má v Pánu svůj střed, stojí na určitém místě, kde vznikl. Jak jsme spojeni s místními lidmi?
- Náš řád je zastoupen na všech kontinentech světa, zakotvil v různých kulturách. Nakolik je tato kulturní rozmanitost šancí a výzvou?
- Náš řád se vyvinul ve 12. století z „gregoriánské reformy“ a uvedl do chodu reformu mezi kanovníky a kněžstvem. Klíčem bylo „žít ve společenství se zaměřením na Boha“. Co to znamená pro nás, pro vzdělávání, pro celoživotní formaci? Za co bychom se chtěli jako společenství nasadit a bojovat?
- Každý dům nese zodpovědnost za získávání a výchovu vlastního dorostu. Nebylo by žádoucí, zaměřit se na taková místa studií, která by byla řádu vlastní a o něž by se řád staral, např. v Římě, v Parku, v Chicagu, v Bangaloru?
- „Premonstráti jsou rození pastoralisté!“ Vzhledem k nouzi našich diecézí a farností bychom tím, jak žijeme společenství a aktivní pastorační, mohli nabídnout mladým křesťanům lidsky přesvědčivý životní model kněžského a pastoračního působení.

„Probudit se pro věčnost“

Krátce po Velikonocích se naše řádová mládež sejde k prvnímu mezinárodnímu řádovému setkání⁷ v Indii – v Mananthavady. Setkání bude mít velmi aktuální motto: „Boží milosrdenství osvobozuje“. Je to ve své podstatě potěšitelné, že do Indie přijdou i mladí spolubratři nejen z Evropy a že se otevřou otázkám i darům, kterým je vystaví svět indické kultury a indický způsob, jak být premonstrátem. Naše víra je přece osvobozující zvěstí. Je založena na milosrdenství Otce, který stále znovu vlévá sílu („*Protože můj syn byl mrtev, a zase žije, byl ztracen, a je zas nalezen*“ – Lk 15,24.32), a na vzkříšení Syna, zabitého na kříži, nyní však vzkříšeného k věčnosti, k životu v Bohu. Jsou to vlastně všechno velikonoční myšlenky a inspirace, že je život co do vítězství úspěšnější než smrt, že je naděje silnější než všechno zoufání a úzkostlivost, že láska dokáže všechno přemoci⁸. Tato velikonoční výzva, abychom se probudili, se kryje s naléháním papeže, že se jako řeholníci musíme sami probudit, abychom pak mohli probouzet svět (dvojitý nárok!), že se sami musíme vrátit k životu a nalézt ho („*život v plnosti*“ – Jan 10,10), abychom druhým důvěryhodně hlásali toto „slovo věčného života“⁹ – spíše vlastním životem jako „vykoupení lidí“, jako „vykoupená společenství“, než mnoha slovy a programy na papíru.

Přeji tedy všem spolubratřím a sestrám radostné požehnané Velikonoce, abychom o velikonočním ránu spolu s Pánovým vzkříšením všichni skutečně „procitli pro věčnost“, abychom s touto velikonoční základní pravdou a s tímto grandiózním horizontem věčnosti společně žili a oživovali svůj „řeholní“, podle řehole orientovaný život – jako „probuzení“ křesťané, jako bdělí řeholníci, jako samostatní kanovníci.

Řím, Velikonoce 2016

+ Thomas Handgrättinger
generální opat

⁷ „International Juniors' Meet“ v Mananthavady, 15.-20.4.2016.

⁸ srov. Velepiseň lásky, 1Kor 13,1-13; zde v. 7 „láska všechno vydrží“.

⁹ Srov. Jan 6,68: „Ty máš slova věčného života“.